

MIRA SHUVAL

ur. 1914; Lublin

Miejsce i czas wydarzeń	Kielce, 1946 rok
Słowa kluczowe	projekt W poszukiwaniu Lubliniaków, projekt W poszukiwaniu Lubliniaków. Izrael 2006, relacje polsko-żydowskie, pogrom kielecki

Śmierć męża w pogromie kieleckim

Jak myśmy byli tam [we Wrocławiu], to mój mąż pojechał do Lublina sprzedać ten dom i ten plac. I on mnie pisał, ja miałam te kartki... one poszły, ja nie mam ich, to było bardzo wyjątkowe. I on mi pisze: „Sprzedałem dom i mam już pieniądze, i ja wracam czwartego lipca. Wychodzę trzeciego lipca z Lublina, przesiadka w Kielcach i tam do Wrocławia” I wtedy był pogrom kielecki i on nie wrócił. Nie pieniądze, nie nic. „Mam pieniądze, kupiłem piękne rzeczy dla ciebie i dla dzieci...” I o. Nie ma nic. Ja się zostałam sama, koszula tylko jedna na ciele, nic.

Jak mój mąż pojechał [sprzedać dom w Lublinie], to mieliśmy we Wrocławiu sąsiada Polaka, taki sympatyczny człowiek, słowo daję. On u nas siedział, przychodził, byliśmy [sąsiadami]. On był we Wrocławiu, on mieszkał... jak my tu, to on naprzeciwko. I mój mąż mówił: „Może ty mi dasz twój paszport?” Bo wiedzieli, że w kolejach strasznie ciężko Żydom. Dużo po wojnie zabili. Oni mówili: „Tyle was jeszcze dużo zostało, to my was wybijemy”. Tak jak ten kolejarz powiedział. To on coś przeczuwał, mówił: „Daj mi ten twój dowód osobisty”. I on mu dał swój dowód... Tak że jego nie można [było odnaleźć]... Tam była lista tych zabitych i mąż miał ten dowód osobisty tego pana. I on się nazywał Maciek... Maciek Żeromski, coś takiego... Nic. Ludzie dostali odszkodowania później. Nic. I z tego domu, który sprzedał to te pieniądze, nie wiem do jakich rąk one doszły. Ten plac do dzisiejszego dnia nie sprzedany. Są dzisiaj... I sejm polski przecież miał, powiedzieli nam, że Żydzi mogą dostać odszkodowania, sprzedać ich wartość... Ja nic nie dostałam. Ten dom to ja nie wiem... Mąż powiedział, że sprzedał, ale gdzie, co z pieniędzmi [się stało]? A ten plac, to ja nie wiem do dzisiejszego dnia. Więc ja się zostałam sama, ale miałam dobrych przyjaciół.

Data i miejsce nagrania	2006-12-21, Bahan
Rozmawiał/a	Tomasz Czajkowski
Transkrypcja	Magdalena Ładziak
Redakcja	Maria Radek
Prawa	Copyright © Ośrodek "Brama Grodzka - Teatr NN"